

Voorstel aan de gemeenteraad

Wijziging Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022: eigen bijdrage in de algemene kortdurende opvang voor volwassenen die dakloos zijn

Beleidsveld	Maatschappelijke ondersteuning
Organisatieonderdeel	Maatschappelijke Ontwikkeling
Opsteller	Annemiek van der Velde, Stevien Gardenier
Kenmerk	9341449
Vergaderdatum Raad	14 december 2021
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022 vast te stellen, waarmee:
 - een eigen bijdrage van €6,00 in rekening wordt gebracht bij inwoners met een inkomen die dakloos zijn en in de 24 uursopvang verblijven en
 - van inwoners zonder inkomen die dakloos zijn en in de 24-uursopvang verblijven geen eigen bijdrage wordt gevraagd.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Het college stelt voor om één vast tarief van €6 per etmaal in te voeren voor de algemene kortdurende opvang van volwassenen die dakloos zijn op de instroombedden bij Herstart en in de algemene voorziening Sleep Inn, Noiz en tijdelijk de Stadsbrug. Dit vanwege de overgang van de nachtopvang naar een nieuw concept van 24 uren opvang en de wenselijkheid van een gelijk tarief op alle locaties. De vaststelling van het tarief voor de eigen bijdrage moet worden opgenomen in de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022. De ingangsdatum is voorzien per 1 juli 2022.

Context

Aanleiding

Sinds april 2020 is de nachtopvang omgevormd naar een 24 uren opvang. Dit nieuwe concept betekent dat iemand een vaste plek heeft waar hij 24 uur kan verblijven.

Met een aantal partijen is een traject gestart om te komen tot een voorstel voor een eigen bijdrage die past bij de overgang naar de nieuwe 24 uren opvang. Voor het college is daarnaast belangrijk dat geen onderscheid meer gemaakt wordt naar de vorm van inkomen en dat de tarieven in alle algemene opvanglocaties gelijk zijn. Het gezamenlijk traject (met o.a. gesprekken en bijeenkomsten) is doorlopen met:

- Opvangorganisaties de Tussenvoorziening en het Leger des Heils
- De basiszorg voor mensen die dakloos zijn van StadsteamBackUp
- Belangenorganisaties, RechtOp, de Achterkant en GOUD

Voor de uitvoering van het nu voorliggende raadsvoorstel is een wijziging nodig van de Nadere regel Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022, eigen bijdrage opvang. Het college heeft de wijziging van deze nadere regel vastgesteld, onder voorbehoud van vaststelling van de nu voorliggende wijziging van de verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022 door de raad. Het besluit tot wijziging van de nadere regel is ter informatie bijgevoegd.

Juridische context

De raad is op basis van artikel 8.7 juncto artikel 2.1.4 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 bevoegd de eigen bijdrage in de maatschappelijke opvang via de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022 vast te stellen. Dit besluit betekent dus een aanpassing van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022.

Beoogd effect

Iedereen in de kortdurende algemene opvang voor volwassenen die dakloos zijn en bij de instroombedden in de gecombineerde inloopvoorziening betaalt een eigen bijdrage van € 6,00 per etmaal.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

- Het college heeft op 5 juli 2017 [de Toekomst van de daklozenopvang](#) in Utrecht aan de raad gestuurd. Deze visie was het startschot om de opvang te transformeren naar een 24 uren opvang.
- Op 21 maart 2019 hebben de wethouders Voortman en Van Ooijen een [memo](#) aan de Raad gestuurd over een garantstelling voor de avondmaaltijd voor nieuwe daklozen.
- Op 11 oktober 2021 is een [brief](#) aan de raad gestuurd “Aankondiging aanpassing raadsvoorstel Verordening WMO 2022; eigen bijdrage algemene opvangvoorziening voor mensen die dakloos zijn” waarin werd aangekondigd dat de aanpassing die al opgenomen was in de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022 er met een strekt ter vervanging uit zou worden gehaald.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De wijziging van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente

	Utrecht 2022 vast te stellen, waarmee: - een eigen bijdrage van €6,00 in rekening wordt gebracht bij inwoners met een inkomen die dakloos zijn en in de 24 uursopvang verblijven en - inwoners zonder inkomen die dakloos zijn en in de 24-uursopvang verblijven geen eigen bijdrage wordt gevraagd.
Argumenten	
1.1	<u>Een vast tarief van € 6,00 per 24 uur is een redelijk bedrag ten opzichte van de geleverde diensten</u> Voor € 6,00 per 24 uur opvang kan men de hele dag op de locatie verblijven, gebruik maken van drie maaltijden (ontbijt, lunch en diner), koffie/thee, activiteiten en zorg, en blijft een slaapplek gereserveerd. We harmoniseren hiermee het tarief, zodat dit voor iedere locatie gelijk is. In de huidige situatie is het zo, dat iemand bij Herstart €7 aan eigen bijdrage voor overnachting en maaltijden betaalt. Bij de NoiZ, en Sleep Inn betaalt iemand €9 eigen bijdrage inclusief maaltijden. Voor alleen overnachting en ontbijt is de eigen bijdrage daar €4,50. Tijdelijk is ook de locatie Stadsbrug in gebruik als algemene opvang locatie. De totale eigen bijdrage voor overnachting verblijf en maaltijden wordt dus niet hoger maar lager. De zorgaanbieders hebben aangegeven dat binnen de kaders dat er een eigen bijdrage geheven wordt zij 6 euro een redelijk bedrag vinden.
1.2	<u>Een vast tarief per etmaal geeft duidelijkheid en rust op de locaties van de opvang</u> Een eenduidig tarief van € 6,00 zorgt voor gelijkheid op de locaties en geen 'gedoe' met kosten gedurende de dag (bijvoorbeeld apart betalen voor een lunch en/of diner). Hierdoor is er meer tijd om aandacht aan de mensen te geven.
1.3	<u>Een eigen bijdrage voor iedereen met een inkomen, zonder daarbij onderscheid te maken naar de vorm van dat inkomen, is eerlijk</u> De meeste gebruikers van de daklozenopvang hebben een laag Inkomen (UWV-uitkering, bijstandsuitkering, een laag inkomen uit werk). Mensen met een bijstandsuitkering betalen nu geen eigen bijdrage, omdat zij bij de aanvraag van een bijstandsuitkering een garantstelling krijgen die ook als de uitkering eenmaal is verleend niet verrekend wordt met de uitkering. Door de eigen bijdrage na toekenning van de uitkering wel te verrekenen met de bijstandsuitkering, betalen ook de bijstandsgerechtigden een eigen bijdrage. Daardoor is het betalen van de eigen bijdrage gelijk voor de gebruikers van dezelfde voorziening.
1.4	<u>Het ontbreken van inkomen moet geen drempel zijn om naar de opvang te gaan, daarom is het redelijk om van mensen zonder inkomen geen eigen bijdrage te vragen</u> De toegang tot de opvang willen wij laagdrempelig laten zijn. Daarom hoeven mensen zonder inkomen geen eigen bijdrage te betalen. Zij kunnen direct terecht en kunnen dan met begeleiding een bijstandsuitkering aanvragen.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	<u>Door gebruikers van de opvang kan dit vaste tarief worden gezien als een beperking van hun vrijheid om zelf te kiezen</u> Door betaling van een vast bedrag van € 6,00 bestaat er geen mogelijkheid meer voor een gebruiker om een lager bedrag te betalen, wanneer iemand ervoor kiest

	om geen lunch en avondeten mee te eten. Of als men bijvoorbeeld samen op een slaapzaal ligt in plaats van op eigen kamer. De instellingen hebben aangegeven dit goed uitlegbaar te vinden. Ten opzichte van de nachtopvang is de dienstverlening behoorlijk uitgebreid (24 uren verblijf, koffie/thee, activiteiten en zorg en drie maaltijden per dag) waardoor een andere eigen bijdrage (het gaat in de meeste gevallen om €1,50 méér dan de huidige €4,50 voor de nachtopvang) goed uitlegbaar is. Door geen differentiatie aan te brengen is er maar één betaalmoment, dat brengt meer rust op locaties. Bovendien blijft er daardoor meer tijd over om met de gebruikers van de opvang te besteden.
1.2	<u>Inwoners met een bijstandsuitkering ontvangen al een korting van 15% op hun uitkering omdat woonlasten ontbreken; de eigen bijdrage kan gezien worden als 'dubbel betalen'.</u>
	Het klopt dat daklozen een korting krijgen van 15% op de uitkering, omdat woonlasten ontbreken (volgens de wet is 20% de maximale korting bij ontbreken woonlasten). De eigen bijdrage van €6 gaat echter niet alleen over woonlasten, maar over een totaal 24 uren concept inclusief activiteiten en alle maaltijden. Met de overgang naar dit 24 uren concept is verrekening van de garantstelling met de uitkering een redelijk en logisch gevolg, ook in het kader van gelijke behandeling van inwoners die in de opvang voor mensen die dakloos zijn verblijven. Voor mensen met een bijstandsuitkering die al in de opvang verblijven, gaan we in overleg met de betrokken zorgaanbieders en belangenbehartigers zorgen voor een soepele overgang. Voor nieuwe klanten met een bijstandsuitkering zal de eigen bijdrage niet meer dan een gegeven zijn – dat is ook de indruk van de zorgaanbieders en belangenbehartigers.

Financiën

Dit voorstel zal voor de gemeente Utrecht beperkte financiële consequenties hebben. Doordat de garantstelling voor inwoners in de opvang met een bijstandsuitkering niet meer aan aanbieders vergoed hoeven te worden, is er een kleine daling in de kosten. Dit bedrag wordt binnen de geldende kaders weer ingezet voor zorg. Aan de andere kant leidt de invoering van de eigen bijdrage tot beperkte extra administratieve handelingen voor werk en inkomen, maar dit kan opgevangen worden binnen de bestaande capaciteit.

Vervolg

Wanneer de raad besluit tot deze aanpassingen dan werken wij de communicatie over dit besluit en de implementatie van dit besluit samen met de zorgaanbieders en belangenbehartigers uit. Zij hebben allen aangegeven hieraan mee te willen werken.

Wij organiseren in de uitvoering dat de eigen bijdrage maandelijks achteraf wordt verrekend met de bijstandsuitkering. Wij verkennen of deze afspraak ook kan worden gemaakt met het UWV.

Participatie

Het voorstel is gebaseerd op meerdere gesprekken met de zorgpartijen de Tussenvoorziening, het Leger Des Heils, Stadsteam Backup en belangenbehartigersorganisaties Stichting Goud, De Achterkant, Stichting Rechttop en U2BHeard. Genoemde partijen hebben hun ideeën en bedenkingen geuit gedurende het proces die wij in het uiteindelijke voorstel hebben afgewogen. Die ideeën en bedenkingen zijn verschillend van aard. Sommige partijen zijn principieel tegen het heffen van een eigen bijdrage, of tegen het heffen van een bijdrage bij bijstandsgerechtigden. Andere partijen zijn voorstander van het voorstel omdat één moment van inning rust brengt in de opvang. Als er een eigen bijdrage moet worden verrekend, wordt het bedrag van €6 over het algemeen als redelijk beschouwd. Alle partijen willen, ongeacht hun standpunt, betrokken zijn bij de uitwerking van hoe we gaan communiceren over de veranderingen.

Communicatie

We stemmen de communicatieboodschap aan de inwoners die gebruik maken van de kortdurende algemene opvang voor volwassenen en de instroombedden af met de zorgaanbieders (De Tussenvoorziening, het Leger des Heils en Stadsteam Back Up) en belangenbehartigers (De Achterkant, GOUD, RechtOp) zodat wij eenduidig communiceren. Wij hebben een kernboodschap sessie met deze partijen gehad en werken dit verder uit samen met alle partijen in de benodigde communicatiemiddelen. De belangenbehartigers hebben geadviseerd om ongeveer twee maanden voor invoering actief te gaan communiceren over de verandering. In de periode daarvoor is het vooral belangrijk om professionals te informeren zodat zij eventuele vragen die aan hen gesteld worden kunnen beantwoorden.

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Besluit tot wijziging Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022

Bijlagen informatief

- Besluit tot wijziging van de Nadere regel Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022, eigen bijdrage opvang